

Žalobě o placení výživného proti nemanželskému otci procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu pro tentokrát zamítl. Důvody: Podle § 166 obč. zák. jest sice k výživě nemanželského dítěte zavázán především otec, avšak, není-li s to, by mohl výživné platiti, přechází povinnost tato na nemanželskou matku. Jak bylo zjištěno v řízení první stolice, nemá otec majetku a jest toho času v trestní vazbě u zemského trestního soudu v Brně. Přes to mu však uložil první soudce povinnost k placení výživného, ježto podle jeho názoru žalovaný vzhledem na své předběžné vzdělání a dosavadní zaměstnání u pojišťovny bude si moci zaopatřiti takové zaměstnání, by mohl přisouzené výživné platiti. Avšak přípisem zemského soudu trestního v Brně ze dne 6. ledna 1928 jest zjištěno, že žalovaný jest u zemského soudu trestního nepřetržitě ve vazbě od 23. ledna 1927, že tato vazba má končiti dne 23. dubna 1928, že však žalovaný v poslední době podal žádost o milost a zmateční stížnost na záštitu zákona, takže dosud nelze předvídati, bude-li jeho trest přerušen. V čase podání žaloby nebyl tedy žalovaný s to, by si něco přivydělal, a tento stav trvá až do dneška a není ani jisto, jak dlouho tato neschopnost výdělečná následkem trestní vazby přesně potrvá. Při správném použití § 166 obč. zák. bylo tudíž uznati, že prozatím vyživovací povinnost přešla na nemanželskou matku, a bylo žalobu o placení výživného pro tentokrát zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Soud dovolací sdílí právní názor, projevový v důvodech soudu odvolacího, a poukazuje dovolatelku na tyto důvody, jež nebyly dovoláním vyvráceny. Dovolání je sice v právu, poukazujíc k tomu, že žalovaný jest k práci schopen a že nejvyšší soud rozhodl již v ten smysl, že i pracovní schopnost jest jakýmsi majetkem zavazujícím nemanželského otce k placení výživného. Dovolání však přezírá, že této schopnosti výdělkové musí odpovídati i možnost jí užívat, což však tu nedopadá, neboť žalovaný i při nejlepší pracovní a výdělkové schopnosti — jsa v čase podání žaloby uvězněn — nemůže pracovati ani si něco vydělávati. Poukazuje-li dovolání k pracovní neschopnosti nemanželské matky, jest to novota, ke které nelze v dovolacím řízení přihlížeti. Ostatně jde tu jen o otázku, má-li žalovaný býti odsouzen podle žaloby, nikoliv o to, na koho přešla vyživovací povinnost proti dítěti po čas nemohoucnosti otcovy, výživu tu opatřiti.

Čís. 8207.

Ručení za škody z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Třebas byl trestním rozsudkem uznán vinným na úrazu jen řidič, není vyloučeno částečné jeho vyvinění podle § 2 zák., prokáže-li, že třetí osobu stihá (spolu)zavinění na úrazu.

(Rozh. ze dne 9. srpna 1928, R I 573/28.)

Automobil žalovaného narazil večer na povoz Josefa J-a, z něhož vypadla žalobkyně a se poranila. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě na náhradu škody. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Jde o srážku automobilu s povozem na silnici. Žalovaný namítl ve sporu, že srážku zavinil jedině vozká před ním jedoucího vozíku jednak tím, že se vyhýbal na nesprávnou stranu, jednak tím, že vozík byl přeplněný a neměl lucerny, a že hlavní a nejdůležitější příčinou, pro kterou došlo ke srážce, byl nedostatek osvětlení vozkova (J-ova) vozu, a nabídl v tom směru důkazy. Soud procesní zjistil, že byl žalovaný pro úraz žalobkyně právoplatným rozsudkem okresního soudu, jako soudu trestního, uznán vinným přestupkem § 335 tr. zák., má správně za to, že by mohlo jíti jen o otázku spoluviny vozky Josefa J-a, ale neprávem má za to, že otázka spoluviny není v souzeném případě rozhodná z důvodu, že žalobkyně žaluje jen žalovaného a nikoli i Josefa J-a, a že souzený případ, když se znalci lékaři vyslovili, že se jedná o jednotné zranění, při němž nelze rozlišiti, co padá na vrub automobilisty a co na vrub povozníka, a to i pro ten případ, že by snad z fakticky zjištěných okolností, za kterých k nehodě došlo, vyšlo na jevo, že částečnou vinu na úrazu žalobkyně má kromě automobilisty také kočí povozu, ve kterém žalobkyně jela — dlužno posuzovati jen podle občanského zákoníka a sice § 1302, podle něhož když podíl jednotlivých účastníků nelze určit, ručí tito jeden za všechny a všichni za jednoho, tedy solidárně, a že žalobkyně má volbu domáhati se náhrady na tom kterém účastníku a že otázka postihu jednoho ze súčasťněných vinníků proti druhému není předmětem tohoto sporu. Stojе na tomto právním stanovisku, nezabýval se soud první stolice otázkou spoluzavinění a usnesl se proto, jak sám uvádí, na upuštění od provedení důkazů o této otázce již připuštěných. Jest sice pravda, že civilní soudce je v souzeném případě odsuzujícím nálezem trestního soudu po rozumu § 268 c. ř. s. vázán, ale tím, že zavinění žalovaného na úrazu žalobkyně je v důsledku jeho odsouzení v cestě trestní zjištěno, není ještě nálezem tím vysloveno, že jeho zavinění na úrazu žalobkyně bylo výhradně. Neboť přes to, že Josef J. byl pro úraz žalobkyně ze žaloby na něho rovněž vznesené sprostěn, není tím ještě řečeno, že by nemohlo býti uznáno na jeho spoluvinu civilně právní, ježto pro civilní soud jest závazným toliko odsuzující rozsudek trestního soudu, nikoli však rozsudek sprostňující. Za právně mylný jest totiž označiti názor procesního soudu, že nutno v souzeném případě věc posuzovati pouze podle ustanovení občanského zákona o náhradě škody proto, že žalovaný sám auto řídil a trestně byl odsouzen, neboť dlužno souzený případ posuzovati podle zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. Tomu nevádí, že se žalobce domáhal náhrady škody ze zavinění řidiče auta, neboť soudu náleží, by posoudil, podle jakých norem a zákonných ustanovení jest případ rozsouditi. Ostatně, že i žalobkyně sama chce, by žalobní nárok vyřešen byl podle předpisů zákona automobilového, vyplývá z toho, že i příslušnost dovolaného soudu opírá o § 9 tohoto zákona. Poslední od-

stavec § 2 tohoto zákona obsahuje však ustanovení, že má býti uznáno pouze na díl nároků v § 1 označených, když škoda, nebo její rozsah byla způsobena z části zaviněním samého poraněného neb osoby třetí. Z tohoto ustanovení jest patrné, že při spoluzavinění třetí osoby a automobilisty není automobilista zavázán solidárně s osobou třetí, nýbrž že soud má podle svého volného uvážení se zřetelem ke zjištěným okolnostem určití podíly spoluzavinění těchto osob a podle toho povinnost k náhradě škody číselně na jednotlivé spoluvinníky rozvrhnouti. Byl-li ovšem žalován jen jeden ze spoluvinníků, má soud tohoto žalovaného odsouditi rovněž jen k poměrnému zaplacení celkové škody, jejíž náhrada žalobkyni přísluší. Posouditi, zda a jak dalece přičítati jest na úrazu žalobkyně spoluzavinění vozkovi Josefu J-ovi, možno jest jen na základě v tom směru žalovaným nabídnutých, ale prvním soudem neprovedených důkazů. Řízení před soudem stolice prvé zůstalo tedy následkem neprovedení důkazů těch neúplným (§ 496 čís. 2 a 3 c. ř. s.) a bylo následkem toho rozsudek zrušiti a naříditi, jak shora uvedeno, při čemž se podotýká, že, pokud jde o přisudek bolestného, nelze odvolacímu soudu souhlasiti s názorem soudu procesního, že kromě náhrady za bolesti fysické, přísluší ještě zvláštní náhrada za bolesti psychické.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Žalobkyně napadá usnesení odvolacího soudu z důvodu nesprávného právního posouzení věci v celém jeho rozsahu, leč dovolací rekurs, správně rekurs není opodstatněn. Názor odvolacího soudu, že pro tento spor v úvahu přicházejí jen předpisy zákona o ručení silostrojů ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák., odpovídá plně stavu věci a zákonu. Žalobkyně byla zraněna provozem automobilu na silnici a platí proto pro její nárok na náhradu škody jen předpisy svrchu uvedeného zákona jako zákona speciálního a nikoliv předpisy občanského zákona, jak žalobkyně neprávem za to má. Jest proto pro posouzení otázky, zdali a do jaké míry jest žalovaný jako řidič a majitel automobilu povinen žalobkyni škodu nahraditi, rozhodným jedině předpis § 1 po případě § 2 aut. zák. Ježto pak podle § 2 tohoto zákona jest žalovaný náhrady škody prost do té míry, do jaké dokáže, že škodná událost nastala zaviněním třetí osoby, v tomto případě řidiče povozu Josefa J-a, jest nutno, by řízení v prvé stolici bylo doplněno tak, jak soud odvolací v napadeném usnesení soudu prvé stolice uložil. Dovolací rekurs žalobkyně jest proto neodůvodněným. Vývody rekursu žalobkyně, kterými zastává názor soudu prvé stolice, že povinnost žalovaného k náhradě celé škody odůvodněna jest trestním odsouzením žalovaného a že se proto na tento případ předpis § 2 zák. aut. nehodí, nejsou způsobilé, by vyvrátily správnost svrchu uvedeného názoru, neboť trestní odsouzení žalovaného nemá v souzeném případě jiného významu, než že jest jím nárok žalobkyně proti žalovanému co do důvodu zjištěn. Toto trestní odsouzení žalova-

ného nevylučuje však, třebaže řidič povozu Josef J. v řízení trestním byl osvobozen, vyvinění žalovaného aspoň částečné ve smyslu § 2 aut. zák., podaří-li se mu dokázat, že Josefa J-a stíhá civilní zavinění, spoluzavinění na škodě žalobkyně a do jaké míry. Na tom nic nemohou měnit úvahy žalobkyně o účelu a smyslu předpisu zákona o ručení silostrojů, neboť tento zákon není zákonem podpůrným, jak žalobkyně míní, nýbrž zákonem speciálním pro úrazy přivoděné jízdou silostrojů zvláště vydaným.

Čís. 8208.

Pozemková reforma.

Budovy náležející k zemědělskému hospodářství na převzaté půdě nelze samostatně honorovati jako investice, nýbrž přísluší za ně jen případná přírážka ve smyslu § 3 a 4 nařízení ze dne 21. ledna 1921, čís. 53 sb. z. a n. v doslovu nařízení ze dne 21. září 1922, čís. 296 sb. z. a n. K budovám těm náležejí i dělnické byty.

(Rozh. ze dne 10. srpna 1928, R I 512/28.)

Soud první stolice (zemský soud v Praze) zamítl stížnost majitele zabraného majetku do rozhodnutí Státního pozemkového úřadu o přejímací ceně. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl. Důvody: Jde o to, zdali stěžovateli patří nárok za investice jemu již původně přiznané ve výši 133.484 Kč 75 h či jen 3.353 Kč 75 h přiznaných v nově stanovené ceně přejímací. Rozdíl 130.131 Kč vznikl tím, že z původního ocenění vyloučeny byly u dvora T. vestavba koníren a sýpky oceněná na 16.862 Kč 45 h a stavba dělnických bytů oceněná na 48.578 Kč 25 h, celkem 65.440 Kč 70 h a u dvora D. polní kolna a stodola oceněná na 4.260 Kč 49 h a stodola uvnitř dvora oceněná na 60.429 Kč 81 h dohromady 64.690 Kč 30 h. Vyloučení těchto částek odůvodňuje Státní pozemkový úřad tím, že jde o budovy hospodářské, za něž cena zahrnuta jest již v bonitní přírážce přiznané podle § 3 (2) vládního nařízení ze dne 21. ledna 1921, čís. 53 sb. z. a n. ve znění vládního nařízení čís. 296 z r. 1922 a že nelze za ně žádati samostatné zvýšení podle § 43 (2) zákona náhradového, opíraje se o rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 19. října 1926 R I 828/26 sb. čís. 6830. Plně přisvědčiti jest mínění, že v cenách stanovených tabulkami II. citovaného nařízení zahrnuta jest již i cena staveb hospodářských, správních a obytných, pokud slouží nebo jsou určeny k provozu hospodářství. To stanoví výslovně § 8 (6) cit. nařízení. Než rekursní soud nesdílí mínění, že ocenění podle tabulek II. a ustanovení § 3 (2) o bonitní přírážce vylučuje vždy zvláštní zvýšení za investice podle § 43 (2) náhr. zák. Podle tohoto § jest oceniti inves-